

TEOLOGIA SOCIALĂ ORTODOXĂ

Introducere în etica Bisericii de Răsărit

Subiectele pentru examenul de licență

Lect. univ. dr. **Radu Preda**

Examenul de licență la disciplina de Teologie socială ortodoxă cuprinde zece subiecte însoțite de bibliografia aferentă. În general, intenție examinatorilor este de a stabili dacă studenții sunt în posesia unui instrumentar de analiză etică și teologică a temelor și provocărilor cu care se confruntă misiunea socială a Bisericii. Accentul nu este pus pe cantitatea de informații, cât mai ales pe calitatea și coerența abordării subiectelor. Evident, un punct important în evaluarea lucrărilor este utilizarea în cunoștința de cauză a terminologiei din diferitele domenii care, la un loc, caracterizează demersul interdisciplinar al teologiei sociale. Nu în ultimul rând, pe fundalul deculturalizării prin care trece învățământul românesc, folosirea corectă a limbii române va fi punctată în consecință.

1. Fundamentele biblice ale teologiei sociale

- a. Dumnezeu dreptății în Vechiul Testament
- b. Paradoxul Predicii pe de Munte
- c. „Pe săraci îi aveți pururea cu voi”: lecția realismului filantropic

Bibliografie:

ANASTASIOS YANNOULATOS AL TIRANEI, *Ortodoxia și problemele lumii contemporane*, trad. G. Mândrilă/ C. Coman, Bizantină, București, 2003.

PICU OCOLEANU, *Iisus Hristos Mijlocitorul. Sensul diaconal al eticii sociale ortodoxe*, Christiana, București, 2008.

RADU PREDA, *Revenirea lui Dumnezeu. Studii social-teologice* (= Theologia Socialis 12), Eikon, Cluj-Napoca, pp. 161-217.

2. Fundamentele patristice ale teologiei sociale

- a. Dubla cetățenie a creștinului
- b. *Christianus sunt* și conflictul cu puterea profană
- c. „Comunismul” patristic: limitele unei comparații

Bibliografie:

PICU OCOLEANU, RADU PREDA (ed.), *Viață liturgică și etos comunitar. Preliminarii la o teologie socială ortodoxă*, Editura Mitropolia Olteniei, Craiova, 2007.

RADU PREDA, *Revenirea lui Dumnezeu. Studii social-teologice* (= Theologia Socialis 12), Eikon, Cluj-Napoca, pp. 161-217.

MIRUNA TĂTARU-CAZABAN (coord.), *Teologie și politică. De la Sfinții Părinți la Europa unită*, Anastasia, București, 2004.

3. Discursul social-teologic al Bisericii Ortodoxe din Rusia

- a. Chestiunea socială în tradiția teologică și filosofic-religioasă rusă
- b. Fundamentele concepției sociale a Bisericii Ortodoxe Ruse (2000)
- c. Bazele doctrinei Bisericii Ortodoxe Ruse despre demnitate, libertate și drepturile omului (2008)

Bibliografie:

RADU PREDA, „Documentul teologic rus despre drepturile omului. *Receptio* și controverse”, UBB, FACULTATEA DE TEOLOGIE ORTODOXĂ, *Anuar XIII* (2010), *Renașterea*, Cluj-Napoca, 2011, pp. 299-333.

RADU PREDA, *Ortodoxia & ortodoxiile. Studii social-teologice* (= Theologia Socialis 10), Eikon, Cluj-Napoca, 2010, pp. 167-192.

SINODUL EPISCOPAL JUBILIAR AL BISERICII ORTODOXE RUSE, „Fundamentele concepției sociale a Bisericii Ortodoxe Ruse”, în: IOAN ICĂ JR., GERMANO MARANI (ed.), *Gândirea socială a Bisericii. Fundamente — documente — analize — perspective*, Deisis, Sibiu, 2002, pp. 185-266.

4. Discursul social-teologic al Bisericii Ortodoxe din România

- a. Tentativele interbelice ale unei teologii sociale românești
- b. Atitudinile personale și oficiale pe teme sociale după 1989
- c. Parteneriatul social cu statul. Protocolul Patriarhie-Guvern (2007)

Bibliografie:

RADU PREDA, *Revenirea lui Dumnezeu. Studii social-teologice* (= Theologia Socialis 12), Eikon, Cluj-Napoca, 2010, pp. 279-313.

RADU PREDA, *Semnele vremii. Lecturi social-teologice* (= Theologia Socialis 1), Eikon, Cluj-Napoca, 2008.

RADU PREDA, „Servicii și deservicii sociale. Experiența filantropică a Bisericii Ortodoxe din România”, *Studia Universitatis Babeș-Bolyai – Theologia Orthodoxa* 2 (2011), pp. 199-214.

5. Bioetica

- a. Revoluția antropologică de azi
- b. Câmpurile bioeticii și dilemele specifice
- c. Cultura vieții *versus* cultura morții

Bibliografie:

H. TRISTRAM ENGELHARDT JR, *The Foundations of Christian Bioethics*, Swets & Zeitlinger Publishers, Lisse, 2000; în românește: *Fundamentele bioeticii creștine. Perspectiva ortodoxă*, trad. M. Neamțu, C. Login, I. Ică jr, Deisis, Sibiu, 2005.

GEORGIOS I. MANTZARIDIS, *Morala creștină, II – Omul și Dumnezeu; Omul și semenul; Poziționări și perspective existențiale și bioetice*, Trad. C. C. Coman, Bizantină, București, 2006.

RADU PREDA, *Revenirea lui Dumnezeu. Studii social-teologice* (= Theologia Socialis 12), Eikon, Cluj-Napoca, 2010, pp. 53-109.

6. Ecologia

- a. Încălzirea globală și meteo-scenariile viitorului
- b. Cauzele umane ale dezechilibrului ecologic și consecințele acestuia
- c. Chestiunea ecologică în contextul teologiei creației

Bibliografie:

RADU PREDA, *Revenirea lui Dumnezeu. Studii social-teologice* (= Theologia Socialis 12), Eikon, Cluj-Napoca, 2010, pp. 111-159.

7. Economia

- a. "Prețul" social al banilor. Imoralitatea legalității economice
- b. Falimentul moral al piețelor globale de capital și criza actuală
- c. Economia socială de piață sau cultura câștigului comunitar

Bibliografie:

SORIN MUREȘAN, *Economia socială de piață. Modelul german*, Cartimpex, Cluj-Napoca, 2003.

GHEORGHE POPESCU, *Evoluția gândirii economice*, ed. a III-a revăzută, adăugită și actualizată, Editura Academiei Române/ Cartimpex, București/ Cluj-Napoca, 2004.

RADU PREDA, „Criza financiar-economică și reacțiile Bisericilor Ortodoxe locale. O panoramă social-teologică”, *Studia Universitatis Babeș-Bolyai – Theologia Orthodoxa* 1 (2011), pp. 145-164.

8. Comunicarea

- a. Credința ca act de comunicare
- b. Societatea consumului mediatic și concurența dintre mediu și mesaj
- c. Comunicarea spre comuniune. Dificultățile și șansele unei mass- media creștine

Bibliografie:

INSTITUTUL LUDWIG BOLTZMANN PENTRU STUDIUL PROBLEMATICII RELIGIOASE A INTEGRĂRII EUROPENE, *Pentru o democrație a valorilor: strategii de comunicare religioasă într-o societate*

pluralistă, Seminar internațional organizat la Colegiul Noua Europă, 30 noiembrie - 1 decembrie 2001, Colegiul Noua Europă, București, 2002.

RADU PREDA, *Cultura dialogului. Pledoarii & exerciții* (= Theologia Socialis 7), Eikon, Cluj-Napoca, 2009.

RADU PREDA, „Comunicare *versus* comuniune. Marginalii social-teologice despre internet”, *TABOR V*, 10 (2012), pp. 55-70.

9. Comunismul în memoria eclesială și socială

- a. Teroarea și lecțiile concrete ale unei teologii sociale în vremuri tulburi
- b. Mărturie *versus* compromis. Dificultatea unei judecăți
- c. Asumarea teologică a perioadei comuniste și integrarea în memoria liturgică a martirilor acestei perioade

Bibliografie:

IULIANA CONOVICI, *Ortodoxia în România postcomunistă. Reconstrucția unei identități publice* (= Theologia Socialis 8), vol. I-II, Eikon, Cluj-Napoca, 2009, 2010.

RADU PREDA, *Comunismul. O modernitate eșuată* (= Theologia Socialis 5), Eikon, Cluj-Napoca, 2009.

RADU PREDA, „Condamnarea comunismului. Dilema etică nerezolvată a Europei”, *Europa. Revistă de știință și artă în tranziție/ Magazine about science and art during the transition*, Novi Sad, 7 (2011), pp. 32-38.

10. Relația Stat-Biserică

- a. Un capitol recurent al prezenței sociale a Bisericii
- b. De la control la parteneriat. Elementele unui model post-bizantin
- c. Cadrul legislativ în România de azi în context internațional

Bibliografie:

RADU PREDA, *Biserica în Stat. O invitație la dezbateri*, Scripta, București, 1998.

RADU PREDA, *Revenirea lui Dumnezeu. Studii social-teologice* (= Theologia Socialis 12), Eikon, Cluj-Napoca, 2010, pp. 279-313.